

Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku na roky 2011 – 2015

I.

Základné zámery a miesto v spoločnosti

Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (zväz) na budúce štvorročné obdobie vychádzajú z podobného programu a dosiahnutých výsledkov v predchádzajúcom období.

Zväz reaguje svojimi cieľmi a programom na predpokladaný vývoj slovenskej spoločnosti. Slovenská republika je členom Európskej únie a stala sa členom Európskej menovej únie a v tomto kontexte musíme vnímať, že aj zamestnancov školstva sa dotknú globalizačné tendencie svetovej ekonomiky so všetkými pozitívami a rizikami, na ktoré musia byť školské odbory pripravené.

Zväz je silnou, reprezentatívnou a rešpektovanou organizáciou, prezentujúcou sa zásadne kvalifikovanými a odborne podloženými stanoviskami, ktorými vyjadruje názory a požiadavky svojich členov.

Základným cieľom zväzu bude aj v ďalšom období ochrana záujmov a oprávnených požiadaviek svojich členov zo všetkých škôl a školských zariadení vrátane detských domovov. Zväz je odborno-profesijným zväzom a popri sociálnej, ekonomickej starostlivosti a právnej ochrane zamestnancov bude rovnocennú pozornosť venovať, najmä prostredníctvom profesijných sekcií, úrovni vzdelávania, všestrannej pripravenosti učiteľov a školských zamestnancov. Týmto zameraním obsahu našej činnosti sa zväz priblížil úrovni odborárskej práce vo vyspelých krajinách EÚ. Pre naplnenie cieľov zväzu budeme hľadať podporu aj vo vplyvných politických stranách ochotných so zväzom spolupracovať.

Na dosiahnutie týchto cieľov bude zväz najmä:

- systematicky upevňovať pozíciu zväzu a vytvárať kladný ohlas na jeho činnosť nielen na úrovni školstva a vedy, ale aj v celej spoločnosti,
- stabilizovať a zvyšovať počty členov zväzu, osobitne z radov mladých zamestnancov rezortu školstva,
- prehľbovať informovanosť svojich členov o cieľoch zväzu a zabezpečovať ich realizáciu vo vnútornej a vonkajšej činnosti,
- zlepšovať podmienky na prácu odborových orgánov, organizácií a funkcionárov,
- udržiavať a rozvíjať rôzne formy starostlivosti o členov aj na princípe solidarity,
- na všetkých úrovniach systematicky upevňovať pozíciu zväzu v sociálnom dialógu vrátane kolektívneho vyjednávania so sociálnymi partnermi,
- podieľať sa na práci národného a európskeho sociálneho dialógu v školstve,
- podporovať členstvo seniorov vo zväze a vytvárať podmienky na využívanie ich poznatkov a skúseností z odborárskej práce,
- udržať a upevňovať kľúčové pozície zväzu na všetkých úrovniach v školskom systéme a v celej oblasti vzdelávania,
- organizovať netradičné, ale zaujímavé a zmysluplné akcie, ktoré zviditeľnia zamestnancov školstva, školstvo a samotný zväz,
- cez projekty EÚ a iných fondov vzdelávať svojich členov a funkcionárov a zveľaďovať majetok zväzu.

II. Pracovná, mzdová a sociálna oblasť

Zväz bude pri svojej práci vychádzať z platných právnych predpisov Slovenskej republiky a medzinárodne uznávaných dokumentov. Ide o materiály, ako sú Charta učiteľov, Odporúčanie pre postavenie učiteľov (UNESCO) zo štúdie OECD „Education at a Glance“ a štúdia OECD PISA, ktorá zisťuje výsledky vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce, t. j. funkčnú gramotnosť žiakov z hľadiska teórie celoživotného vzdelávania, a ďalších dokumentov, týkajúcich sa oblasti školstva, prijatých v rámci Európskej únie alebo medzinárodnými školskými organizáciami, osobitne Education Internationale (EI), ktorého je zväz členom. Zväz bude vychádzať z koncepčných dokumentov, z programových vyhlásení vlád SR, prípadne ďalších zásadných zákonov a vzdelávacích projektov, ktorých zámerom je zvýšenie úrovne vzdelávania a posilnenie sociálno-profesijného postavenia pedagogických zamestnancov a ďalších zamestnancov rezortu.

Zväz bude presadzovať, aby pracovné a platové podmienky zamestnancov v školstve zodpovedali prioritnému významu. Zamestnanie v školstve sa musí stať atraktívnym a perspektívnym povoláním.

Zväz bude presadzovať:

- opatrenia pre stabilitu a perspektívu povolania v školstve,
- zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov z pohľadu mzdového vývoja, životných nákladov, zamestnanosti, pracovných podmienok a pod.,
- rast tarifných plátov, dosiahnutie porovnateľnosti plátov v iných rezortoch podľa dosiahnutého stupňa vzdelania,
- každoročnú valorizáciu plátov, aby bol zabezpečený ich reálny rast, pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov od materských škôl, školských zariadení po vysoké školy,
- zvyšovanie percentuálneho podielu z HDP pre školstvo na úroveň porovnateľnú s vyspelými európskymi štátmi v súlade s programovým vyhlásením vlády SR,
- zmeny v dôchodkovom systéme pre zamestnancov školstva,
- rovnakú dôležitosť a pozornosť venovať všetkým kategóriám pedagogických zamestnancov, odborným zamestnancom a nepedagogickým zamestnancom,
- zvýšenie pozornosti mladým zamestnancom vysokých škôl a získanie ich pre prácu v odborovom zväze,
- právnu úpravu posilňujúcu ochranu pedagogických zamestnancov vzhľadom na narastajúcu agresivitu žiakov a niektorých rodičov,
- postupné vytváranie sociálneho programu pre zamestnancov, ktorí v súvislosti s racionalizáciou siete škôl a školských zariadení prídu o zamestnanie,
- podporu zaužívaným a novým formám ďalšieho vzdelávania učiteľov a nepedagogických zamestnancov, vzdelávacím programom EXOD, rekondičným a rehabilitačným pobytom,
- dôsledné zabezpečenie BOZP vo všetkých činnostiach škôl a školských zariadení v súlade s platnými predpismi,
- zlepšenie kvality života zamestnancov bez ohľadu na vek, vzdelanie, sociálnu príslušnosť, politické či náboženské presvedčenie,
- zlepšenie postavenia osamelých žien, matiek, ktorým sa v dôsledku neadekvátneho mzdového ohodnotenia zhoršila kvalita života,
- riešenie problému bývania školských zamestnancov.

III.

Podpora kvality a rozvoja výchovnovzdelávacieho procesu

Zväz vníma súčasnú zložitú spoločensko-ekonomickú situáciu Slovenskej republiky, zároveň si je vedomý svojho podielu a zodpovednosti za rozvoj školstva, spoločenského postavenia a sociálnych istôt učiteľov a nepedagogických zamestnancov. V tejto súvislosti bude podporovať a presadzovať adekvátne opatrenia, ako sú právo na vzdelávanie a zamestnávanie v rezorte školstva bez ohľadu na sociálny, politický, náboženský či rasový pôvod. Dôraz bude klásť na stabilizáciu školstva a rozvoja vzdelávania porovnateľného s krajinami EÚ, s rešpektovaním predností a historického vývoja slovenského školstva.

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- podporovať predĺženie povinnej školskej dochádzky,
- presadzovať nepolitické a odborné riadenie, správu a financovanie školstva a vedy,
- podporovať programy potláčajúce užívanie drog, pôsobenie siekt, kriminalitu mládeže, gamblerstvo, agresivitu, násilie, xenofóbiu a rasizmus,
- klásť dôraz na rozvoj programov, ktoré umožnia mobilitu pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov v medzinárodnom meradle,
- venovať pozornosť predškolskému vzdelávaniu, umeleckému školstvu, vzdelávaniu a výchove vo voľnom čase,
- usilovať o zintenzívnenie a zvýšenie úrovne odborného vzdelávania a tým prispievať k rozvoju ekonomiky a znižovaniu nezamestnanosti,
- presadzovať požiadavku ďalšieho rozvoja štátneho školstva
- podporovať legislatívu na udržanie všeobecne dostupnej siete verejných škôl a požadovať, aby náklady na financovanie tzv. priamych výdavkov aj po decentralizácii školstva v súlade s Ústavou SR garantoval štát,
- podporovať a presadzovať vytváranie primeraných podmienok na celoživotné vzdelávanie.

IV.

Koordinácia pri presadzovaní prijatých cieľov na národnej a medzinárodnej úrovni

Zväz si je vedomý, že len účinná profesionálna spolupráca a súčinnosť organizácií na národnej a medzinárodnej úrovni môže byť účinnou obranou vzdelávaných a vzdelávajúcich sa pred rizikami globalizujúceho sa sveta a ekonomických kríz.

Zväz bude preto na národnej úrovni:

- presadzovať svoje požiadavky v koordinácii s KOZ SR, prostredníctvom Hospodárskej a sociálnej rady SR, kolektívneho vyjednávania, rokovaniami so štátnymi orgánmi, samosprávou, s profesijnými organizáciami a asociáciami vrátane uzatvárania dohôd o spolupráci,
- pre naplnenie cieľov zväzu bude hľadať podporu aj vo vplyvných politických stranách ochotných so zväzom spolupracovať.

Na medzinárodnej úrovni:

- intenzívne spolupracovať s partnerskými organizáciami v rámci Education International (EI), Medzinárodnej celosvetovej organizácie pre OZ učiteľov a nepedagogických zamestnancov, European Trade Union Commission for Education (ETUCE), Európskej odborárskej komisie pre vzdelávanie, European Economic and Social Committee (EESC), Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) a s blízkymi partnerskými školskými odborovými zväzmi v zahraničí vrátane uzatvárania dohôd o spolupráci,
- prehĺbovať spoluprácu so školskými odborovými zväzmi z krajín V4,
- prehĺbovať nadštandardné vzťahy s ČMOS na ústrednej a regionálnej úrovni,
- sledovať vývoj v krajinách EÚ, v tejto súvislosti sa zapájať do príslušných programov EÚ s cieľom rozvoja výchovy a vzdelávania a zvyšovania úrovne a profesijnej kvality zamestnancov rezortu školstva,
- presadzovať v rámci daných možností získavanie a využívanie eurofondov v rezorte školstva v celej vzdelávacej a zamestnaneckej oblasti, ako aj odborárskej činnosti.

V.

Základné programové zámery a uplatňovanie práv odborov

Skúsenosti z minulého obdobia priniesli pozitívne výsledky, ak sa zväzom vytýčené základné ciele za štvorročné obdobie konkretizovali na jednotlivé roky. V tomto postupe budeme pokračovať aj v budúcom období. Našimi základnými prioritami budú zamestnanosť, platy, pracovné podmienky, právna ochrana členov, vzdelávanie členov a funkcionárov, zvyšovanie profesionality a kvality života zamestnancov školstva. Na ich naplnenie zväz prijme účinné opatrenia, pri ktorých sa bude opierať o odbornosť a profesionalitu svojich funkcionárov a podporu členskej základne. Pri neplnení prijatých zákonných noriem v praxi a pri presadzovaní nevyhnutných sociálnych požiadaviek, po vyčerpaní možnosti vyjednávania bude naďalej uplatňovať inštitút protestných podujatí a štrajku ako zákonného práva odborov. Podporu širokej členskej základne považuje zväz za základ úspešnosti.

VI.

Záverečné ustanovenie

Ciele a program zväzu na ďalšie štyri roky sú otvoreným dokumentom. Predsedníctvo zväzu bude konkretizovať ciele a program na príslušné roky, orgány zväzu ich budú každoročne prerokovávať a schvaľovať. Zabezpečíme ich zverejnenie, ako aj ich vyhodnotenie. Je prvoradým záujmom zväzu, aby jeho ciele a program reprezentovali požiadavky členskej základne.